

การขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภายใต้หลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Driving the Performance of Local Organization Leaders under the Principles of
Good Governance: A Case Study of Bannaderm District, Suratthani Province

ธีรพงศ์ สุขโสม¹, อรุณพล ทองอินทรราชย์² และ ไชยวัฒน์ เผือกคง³

Teasrapong Suksom¹, Tuvapon Tongintarach², and Chaiwat Phuakkhong³

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Master of Political Science Program in Political Science and Administration, Suratthani Rajabhat University

E-mail: torsmast100@gmail.com

Received October 10, 2024; Revised April 27, 2025; Accepted April 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล 3) เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้ใช้บริการ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบุคลากรของที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน 400 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใน 5 หน่วยงานในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) พบว่าผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ในด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า ในขณะที่หลักความโปร่งใส หลักการรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) 2) พบว่าปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$) และ 3) แนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมพบว่า ด้านบุคลากรการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัญหาที่รุนแรง ด้านการสนับสนุน

ขาดความพร้อมทางเทคนิคและบุคลากรในการสนับสนุนประชาชนที่ครอบคลุมทุกด้าน ด้านงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สำหรับการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การขับเคลื่อน; หลักธรรมาภิบาล; องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1) study the performance of local government leaders under the principles of good governance, a case study of Ban Na Derm district, Surat Thani province, 2) analyze problems and obstacles in the performance of local government leaders under the principles of good governance, and 3) find ways to drive the performance of local government organizations under the principles of good governance. This research is a mixed-method, consisting of quantitative research, collecting data using questionnaires with service users and personnel working in the area, totaling 400 people, and qualitative research, collecting data through interviews with local leaders related to the work performance. The data was collected through interviews with local leaders involved in the performance of 5 agencies in Ban Na Derm district, Surat Thani province. The data was analyzed using content analysis.

The research results found that 1) the leaders of local administrative organizations in Ban Na Derm district, Surat Thani province had high evaluation results in the areas of the rule of law, morality, and value, while the principles of transparency, responsibility, and participation were at a moderate level ($\bar{x} = 3.40$). 2) The problems and obstacles to the performance of local administrative organization leaders under the principles of good governance were found to be at a moderate level ($\bar{x} = 2.98$). 3) To find a way to drive the performance of local administrative organizations under the principles of good governance, it was found that in terms of personnel, the lack of human resources in local administrative organizations was a serious problem. In terms of support, there was a lack of technical readiness and personnel to support the people in all aspects. In terms of budget, the allocated budget was small, insufficient for the needs, and there was a shortage of materials and equipment for operations.

Keywords: driving; good governance; local administrative organization

บทนำ

คำว่าหลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นคำที่เริ่มเกิดขึ้น และแพร่หลายหลังจากช่วงจบสงครามโลก ครั้งที่ 2 และนับตั้งปลายทศวรรษที่ 1980 เหล่าประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะเหล่าประเทศผู้แพ้สงครามฝ่ายอักษะไม่ว่าจะเป็น เยอรมัน ญี่ปุ่น และอิตาลี ก็มีสภาพความเสียหายที่หนักหน่วง ประเทศอยู่ในสภาวะวิกฤตขาดแคลนอาหารข้าวยากมากแวง ความเป็นอยู่ของประชาชนเรียกได้ว่ามีความย่ำแย่อย่างถึงที่สุด ประเทศเหล่านั้นต้องการดำเนินการที่จะฟื้นฟู และสร้างประเทศขึ้นมาใหม่ แต่ก็มีหลายประเทศที่ไม่สามารถดำเนินการได้โดยตัวเองเนื่องจากประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นความยากจน และมีความขาดแคลนด้านทรัพยากรต่าง ๆ ดังธนาคารโลก (World Bank) จึงได้ทำการประเมินความต้องการและความช่วยเหลือต่าง ๆ ให้แก่ประเทศเหล่านั้นที่ขาดแคลน วิกฤตของการขาดหลักธรรมาภิบาล และธนาคารโลกก็ได้เรียกร้องให้มีการปกครอง และการบริหารจากล่างสู่ข้างบน แทนที่จะเป็นบนสู่ล่างรวมทั้งหมดมีการเสนอให้จัดตั้งระบบการบริหารที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และที่สำคัญคือ รัฐของประเทศต่าง ๆ จะต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมไปถึงรัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร และการแสดงออกต่อสาธารณะมากขึ้น ด้วยเหตุนี้องค์การธนาคารโลกจึงได้สรุป และก่อตั้งเงื่อนไขในการช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ขึ้นมา โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเอชพี และประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่ได้มไปด้วยการทุจริตคอร์รัปชันในทุกระดับชั้น การเมืองการปกครองในโลกยุคปัจจุบันที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคาดการณ์ได้ยากนั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือแนวทางการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Jitnupong, 2020) โดยหนึ่งในเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับว่ามีศักยภาพและเหมาะสมกับการเมืองการปกครองในยุคปัจจุบัน คือ การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Meerot, 2016) ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารภาครัฐที่กระจายอำนาจจากส่วนกลางและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อบริหารจัดการสังคมผ่านกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส ลดปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต และบริหารงานอย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมรับคำวิจารณ์และการตรวจสอบจากประชาชน (Department of Local Administration, 2013) การบริหารงานภาครัฐภายใต้หลักธรรมาภิบาลนี้นอกจากจะนำไปสู่การป้องกันปัญหาการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ และสร้างความน่าเชื่อถือให้หน่วยงานแล้ว ยังส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในท้องถิ่น ผ่านการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้วยการแก้ไขกฎหมายด้านข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบภาครัฐจากการเผยแพร่ข้อมูลการบริหารในสาธารณะอย่างโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ดังนั้นแล้วการประยุกต์ใช้หลักการธรรมาภิบาลจึงให้ประโยชน์แก่ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยหลายประการ โดยเฉพาะประเทศไทยที่ยังคงประสบกับปัญหา

ประสิทธิภาพในการบริหารงาน และระบบอุปถัมภ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาช่วยแก้ไขได้ (Daowaset, 2017)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานนิติบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดมีความสำคัญและบทบาทมากขึ้นจากในอดีต ในบริบทของประเทศไทยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานฐานรากที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน เนื่องจากมีความใกล้ชิดและยึดโยงกับผู้คนในท้องถิ่นนั้นโดยตรง มีผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ ทำให้นโยบาย และการพัฒนาที่ออกแบบเกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้คนในพื้นที่และมีอิทธิพลสูงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความอยู่ดีกินดีของชุมชนในพื้นที่ อย่างมีนัยยะสำคัญ อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองท้องถิ่นของไทยทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล และ เทศบาลตำบลในปัจจุบันของไทย ยังคงประสบกับปัญหาภายในองค์กร อาทิ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ การขาดแคลนงบประมาณ การทุจริตภายใน และระบบอุปถัมภ์ (Wihoknoi, 2016) ซึ่งล้วนเป็นปัญหาในเชิงธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครอง และประสิทธิภาพ การบริหารประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้กำหนด หลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่พัฒนาขึ้นจาก หลักธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารจัดการ โดยในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดแนวทาง 7 ประการที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ การบริหารราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน และการประเมินผล การปฏิบัติงาน (Department of Local Administration, 2023) การขาดธรรมาภิบาลเป็นสิ่งที่ทำลาย สังคมไทย ในปัจจุบันมีหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามาดำเนินการในการพัฒนาและส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใส และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น การสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถไว้วางใจ ของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สำหรับการลดและขจัดการขาดธรรมาภิบาลในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้หมดไป

จากความสำคัญดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้วิจัยที่ความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของ ผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการปฏิบัติงานและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงาน ภายใต้หลัก ธรรมาภิบาล ที่จะช่วยให้องค์กรท้องถิ่น ในอำเภอบ้านนาเดิม แก้ไขจุดอ่อนและรับมือกับอุปสรรค ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะยาวอย่างยั่งยืนได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดผู้นำท้องถิ่น

Tuminmon et al., (2013) กล่าวว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลเกิดการปฏิบัติในระดับท้องถิ่น อีกทั้งยังทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะตามหลักพื้นฐานการกระจายอำนาจให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมไปถึงการออกกฎระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศที่สอดคล้องกับการรักษาความสงบให้แก่พื้นที่ในเขตการปกครอง

Suwannikom et al. (2024) กล่าวว่า ผู้นำท้องถิ่น คือผู้ที่มีอำนาจบริหารงาน กำหนดและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป็นผู้ที่มีภาวะนำผู้นำภายในตนเอง ผู้อื่นให้การยอมรับ วางใจและยินยอมปฏิบัติตามการบังคับบัญชา

Tanasinlapapichit and Mamuang (2023) กล่าวว่า ผู้นำท้องถิ่น คือผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่ขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน ตั้งแต่วิถีชุมชนจนถึงเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง เป็นผู้เชื่อมโยงภาคราชการเข้ากับภาคประชาชนให้เกิดการประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป ผู้นำท้องถิ่น คือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสามารถ และมอบอำนาจให้ผู้นำท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น โดยคำนึงว่าสิ่งที่กระทำนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย และควบคุมการปฏิบัติงานของตนให้เป็นไปตามระเบียบ กรอบกฎหมาย และข้อบังคับราชการ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นมีอำนาจที่จะสั่ง สั่ง อนุญาต และอนุมัติกิจการใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการแต่งตั้งและถอดถอนรองผู้บริหาร เลขานุการและที่ปรึกษา นอกจากนี้ ผู้นำท้องถิ่นต้องวางระเบียบเพื่อให้การบริหารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติที่กำหนดขึ้น ท้ายที่สุดผู้นำท้องถิ่นที่ทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นยังต้องปฏิบัติตามที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดองค์กรปกครองท้องถิ่น

โดยสากลแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจทางการปกครอง ซึ่งรัฐบาลกลางเป็นผู้มอบอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีอาณาเขตที่ชัดเจน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารงบประมาณการคลังของตนเองและมีสภาพท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน อย่างไรก็ตามถึงแม้รัฐบาลกลางจะให้อำนาจหน่วยงานท้องถิ่นปกครองตนเอง แต่หน่วยการปกครองนี้จะต้องจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง โดยเป็นทบวงการเมืองที่มีระดับต่ำกว่ารัฐบาลกลาง ภายใต้การจัดตั้งโดยความชอบธรรมตามกฎหมาย และได้รับอำนาจเฉพาะการทำกิจกรรมในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Lertpaitoon (2007) ที่ได้สรุปหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่แยกออกมาเป็นอิสระ จากหน่วยงานราชการส่วนกลาง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน มีอำนาจหน้าที่จัดการบริการสาธารณะตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรับฟังคำสั่งจากส่วนกลาง โดยรัฐส่วนกลางมีหน้าที่ควบคุมให้การดำเนินกิจการเป็นไปตามกฎหมาย โดยหน่วยงานอิสระนี้มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตนเอง
2. ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์การกระจายอำนาจการปกครอง
3. มีขอบเขตพื้นที่ชัดเจน โดยเกิดจากการแบ่งพื้นที่จากรัฐส่วนกลาง ให้ท้องถิ่นมีอำนาจดูแลพื้นที่ตามขอบเขตที่ได้จัดสรรไว้
4. มีระบบการคลังเป็นของตนเอง มีการตั้งงบประมาณ รายรับ รายจ่าย รวมถึงการใช้ดุลพินิจภายใต้ขอบเขตอำนาจบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้บริการสาธารณะ ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ปกครองของหน่วยงานนั้น

แนวคิดธรรมาภิบาล

ความหมายของแนวคิดหลักธรรมาภิบาล

Chanthasan (2012) ได้สรุปแนวคิดธรรมาภิบาลจากการนิยามของ United Nations Development Program หรือ UNDP ว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance เป็นคำศัพท์ที่ใช้เพื่ออธิบายการเมืองการปกครองที่ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลตามความถูกต้องดีงาม คือการดำเนินงานของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ที่จะจัดการกับกิจการของประเทศในระดับ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ พัฒนาตนเองในลักษณะที่พึงตนเองได้ ได้แก่ ความเท่าเทียมกัน การให้อำนาจ การมีงานทำ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน และยังได้สรุปแนวคิดจากธนาคารโลก ที่กล่าวว่าการกำกับดูแลที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการบริหารทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

การบริหารจัดการภาครัฐ การรับผิดชอบต่อ กรอบตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาความโปร่งใสและ ข้อมูลข่าวสาร

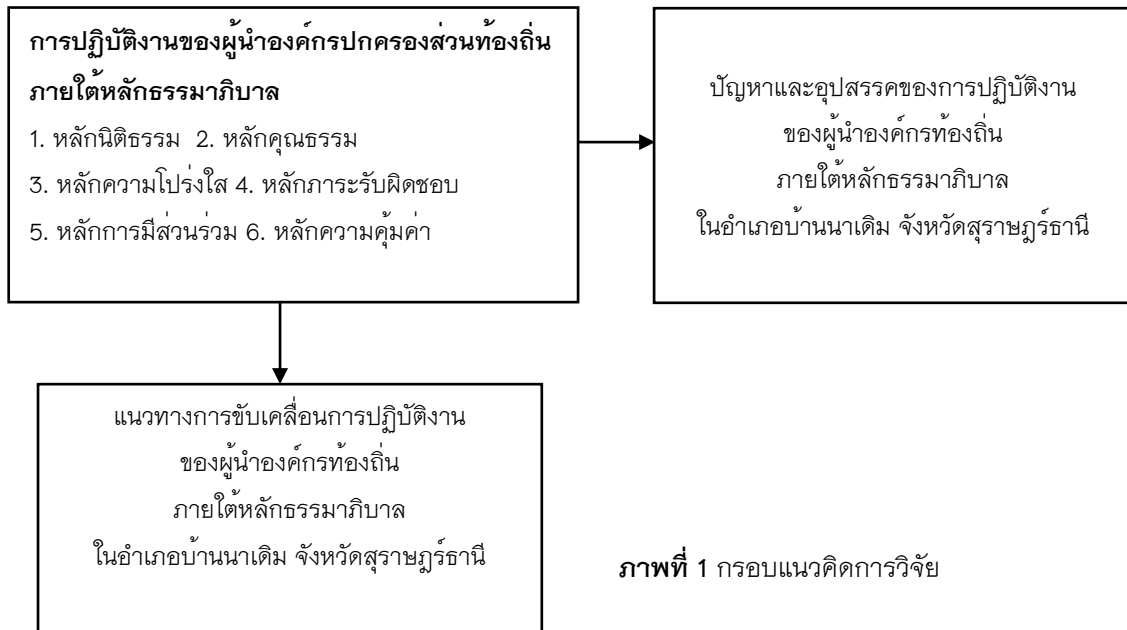
Serirat et al. (2002) ให้ความหมายของคำว่า “Good Governance” เป็นภาษาไทยไว้หลายคำ เช่น ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ การบริหารจัดการที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นต้น ซึ่งในบริบทของประเทศไทยมักจะใช้คำว่า ธรรมาภิบาล โดยใช้เฉพาะคำนิยามจากภาครัฐ

Maschamadol (2023) ได้พิจารณาจากการเกิดขึ้นของคำศัพท์จะพบว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า “ธรรมะ” แปลว่าความถูกต้องดีงาม อภิบาล แปลว่า การปกครองหรือการปกครองรักษา “ธรรมาภิบาล” เมื่อรวมกันจึงแปลว่า การปกครองที่ยึดถือความถูกต้องดีงามเป็นหลักหรือการปกครองโดยธรรม ส่วนคำว่า “ธรรมรัฐ” แปลว่า รัฐหรือองค์กรที่มีรูปแบบและการดำเนินงานอย่างถูกต้องดีงาม

Khammoon (2016) สรุปความหมายของ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ว่าหมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

สรุปหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ การบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมีคุณภาพเป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ บุคลากรของที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อาทิ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ชาวบ้านในท้องถิ่นที่มีการใช้บริการในหน่วยงานซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ผู้นำชุมชนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 1) เทศบาลบ้านนา จำนวน 3,058 คน 2) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา จำนวน 9,806 คน 3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ จำนวน 3,376 คน 4) องค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์ทวี จำนวน 3,570 คน 5) องค์การบริหารส่วนตำบลนาใต้ จำนวน 6,178 คน รวมทั้งสิ้น 25,988 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ซึ่งเมื่อคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่จะใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบนี้สามารถทำให้สนทนาได้ข้อมูลเชิงลึก และมีความง่ายกว่าการสัมภาษณ์โดยการถามคำถามที่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน (Bobbie, 2007) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ควรอยู่ระหว่าง 20 และ 30 คน หรือทำการสัมภาษณ์จนกระทั่งข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เกิดความซ้ำกัน (Cresswell, 2015) ซึ่งจะทำให้การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึง ปัญหา อุปสรรค และการสร้างแนวทางในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลรูปแบบใหม่ที่ตอบโจทย์และสอดคล้องกับพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบทั้งหมดมาดำเนินการมาลงรหัส เพื่อเตรียมการประมวลผลข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อทราบถึงลักษณะการแจกแจงของตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำข้อมูลมาทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรและผู้นำชุมชน ต่อการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

3. สำหรับแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด จะทำการวิเคราะห์โดยจัดกลุ่มตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการรับผิดชอบต่อ 5) หลักการมีส่วนร่วม และ 6) หลักความคุ้มค่า โดยการเขียนเป็นเรียงความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลัก
 ธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระดับแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระดับการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระดับการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หลักนิติธรรม	4.16	0.47	มาก
1.1 ปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎหมาย	4.54	0.68	มาก
1.2 มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ	4.23	0.80	มาก
1.3 มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายท้องถิ่นได้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท	3.93	0.78	มาก
1.4 ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น	4.79	0.53	มาก
1.5 มีการแจ้งให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับทราบถึงระเบียบข้อบังคับ	3.34	0.92	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.58	0.44	มาก
2.1 มีการปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างที่ดีตามหลักคุณธรรม	3.99	0.66	มาก
2.2 มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะทำงาน	3.52	0.65	มาก
2.3 ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	3.91	0.68	มาก
2.4 มีการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย	3.48	0.60	ปานกลาง
2.5 มีการรณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรม	3.00	0.90	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส	3.15	0.72	ปานกลาง
3.1 มีการทำงานที่ตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบได้	3.30	0.73	ปานกลาง
3.2 มีการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง	2.90	0.95	ปานกลาง
3.3 มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.95	0.98	ปานกลาง
3.4 ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3.70	0.84	มาก
3.5 เปิดโอกาสให้ประชาชนทักท้วงเมื่อเกิดข้อสงสัย	2.89	0.93	ปานกลาง
4. หลักการรับผิชอบ	3.13	0.79	ปานกลาง
4.1 มีการจัดบริการสาธารณะที่ทั่วถึง	3.15	0.84	ปานกลาง
4.2 แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	3.19	0.87	ปานกลาง
4.3 มีการเอาใจใส่ความเดือดร้อนของประชาชน	3.10	0.95	ปานกลาง
4.4 มีความมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อการทำงาน	3.13	0.93	ปานกลาง
4.5 ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น	3.07	0.90	ปานกลาง
5. หลักการมีส่วนร่วม	2.87	0.82	ปานกลาง
5.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	2.68	0.91	ปานกลาง
5.2 มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน	2.70	1.03	ปานกลาง
5.3 มีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	3.10	0.93	ปานกลาง
5.4 ร่วมติดตามและประเมินผลรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ	2.89	0.98	ปานกลาง
5.5 ร่วมช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข	3.01	0.94	ปานกลาง

6. หลักความคุ้มค่า	3.50	0.52	มาก
6.1 ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.69	0.71	มาก
6.2 ใฝ่หาความรู้ทั้งในงานที่ทำอยู่และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	2.79	0.90	ปานกลาง
6.3 บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจ	3.75	0.73	มาก
6.4 มีการใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด	3.51	0.73	มาก
6.5 ก่อให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่น	3.78	0.76	มาก
ภาพรวม	3.40	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถแยกในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$, S.D. =0.47) รองลงมาคือรองลงมาหลักคุณธรรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.44) หลักความคุ้มค่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.50$, S.D. =0.52) รองลงมาคือหลักความโปร่งใส โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.15$, S.D. =0.72) รองลงมาคือ หลักการระมัดระวังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 0.79)และน้อยที่สุดคือหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ มีมากน้อยแตกต่างกันไป ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านบุคลากร	2.88	0.64	ปานกลาง
1 ปัญหาเรื่องอัตราจ้างที่ไม่ลงตัว	2.53	0.80	ปานกลาง
2 ปัญหาระบบการคัดเลือกขาดประสิทธิภาพ	2.61	0.77	ปานกลาง
3 บุคลากรไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร	3.00	0.76	ปานกลาง
4 ปัญหาด้านทัศนคติไม่ตรงกัน	3.36	1.00	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุน	3.02	0.55	ปานกลาง
1 ภาครัฐไม่เข้ามาดูแล	2.73	0.80	ปานกลาง
2 ปัญหาด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอ	2.55	0.75	ปานกลาง
3 ขาดการส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ	3.76	0.91	มาก
4 ทรัพยากรในการใช้งานไม่เพียงพอ	3.03	0.79	ปานกลาง

ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านงบประมาณ	2.66	0.81	ปานกลาง
1 งบประมาณได้รับการจัดสรรมาช้า	2.67	0.86	ปานกลาง
2 ปัญหาการบริหารงบประมาณระหว่างปี	2.64	0.86	ปานกลาง
3 งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนลดน้อยลงทุกปี	2.65	0.96	ปานกลาง
4 การเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนของการลงทุนล่าช้า	2.64	0.89	ปานกลาง
ด้านการบริหาร	3.34	0.69	ปานกลาง
1 ขาดประสบการณ์ในการทำงาน	3.66	0.90	มาก
2 ขาดความน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการ	3.59	0.83	มาก
3 ขาดความรู้สึกร่วมกันในการทำงาน	3.05	0.79	ปานกลาง
4 ปัญหาความล้มเหลวในการติดตามงานและประเมิน	3.03	0.87	ปานกลาง
รวม	2.98	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุน ($\bar{x} = 3.02$, S.D. = 0.55) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.64) และน้อยที่สุดคือ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีดังนี้

ด้านบุคลากร ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านบุคลากร คือ การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัญหาที่รุนแรง ซึ่งส่งผลทำให้การบริหารจัดการและการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีความล่าช้าและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ หนึ่งในปัญหาหลักคือการบรรจุบุคลากรใหม่ที่ไม่มีการประเมินเพียงพอในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้พวกเขามีความวิตกกังวลและขาดความพึงพอใจในการทำงาน

ด้านการสนับสนุน ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการสนับสนุน คือ ขาดความพร้อมทางเทคนิคและบุคลากรในการสนับสนุนประชาชนที่ครอบคลุมทุกด้าน จึงต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ อีกทั้งยังมีปัญหาในการได้รับการสนับสนุนที่น้อยลงจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณหรือการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความเชื่อมั่น

ในผู้นำและการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งยังขาดความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ

ด้านงบประมาณ ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงบประมาณ คือ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการและขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงาน เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณที่มีขีดจำกัด จึงต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นในการจัดทำโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งต้องใช้เวลาในขั้นตอนการของงบประมาณ การบริหารงานในท้องถิ่นยังไม่เพียงพอในการสนับสนุนทั้งหมดทุกด้าน และยังมีปัญหาในการนำงบประมาณมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีกฎระเบียบและขั้นตอนซับซ้อน ส่งผลให้การให้บริการต่อสาธารณะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ

การบริหารราชการเพื่อป้องกันการทุจริต ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี การบริหารราชการเพื่อป้องกันการทุจริต คือ ขาดการศึกษาและเข้าใจกฎหมายก่อนที่จะทำงาน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดและโอกาสในการทุจริตเพิ่มขึ้น และยังมีคามยากที่จะป้องกันการทุจริตจากบุคคลภายนอก การบริหารราชการที่มีหลักธรรมาภิบาลจะต้องมีพฤติกรรมที่เน้นต่อการต่อต้านการทุจริตและให้ความสำคัญกับความโปร่งใส โดยการสร้างค่านิยมวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดอย่างยั่งยืน และการจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานที่ขาดการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์และความโปร่งใสขององค์กร ทำให้ยากต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างสุจริต

การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน คือ ความกลัวที่ความคิดเห็นอาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของส่วนใหญ่และอาจมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของกลุ่มบางราย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าใจและการให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เพื่อแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎระเบียบและกฎหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดทุกขั้นตอน และให้มีบทบาทที่สำคัญกว่าในการป้องกันการทุจริตในการบริหารราชการ

การสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติราชการ ปัญหา และอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี การสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติราชการ คือ ความขาดจิตสำนึกในการเผยแพร่ข้อมูลและความสำคัญของการให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของราชการที่เกี่ยวข้องและสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการและระบบการตรวจสอบการทำงานอย่างชัดเจนและเปิดเผย โดยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากในด้าน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า ในขณะที่ หลักความโปร่งใส หลักการรับผิดชอบต่อสังคม และหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านนิติธรรม จากผลการวิจัยโดยรวมในด้านนิติธรรม พบว่า ผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านนาเดิมมีการปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในการตอบประเด็นย่อยทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านนาเดิม ส่วนประเด็นอื่นที่รองลงมา เช่น การปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎหมาย และการมีผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากกาเลือกตั้ง แสดงให้เห็นว่าประชาชนในอำเภอบ้านนาเดิม เชื่อมั่นว่าผู้นำท้องถิ่นของตนมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และเป็นผู้นำที่มาจากกระบวนการคัดเลือกที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ ในประเด็นการออกกฎหมายท้องถิ่นก็ยังเป็นอีกประเด็นที่มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความพอใจกับการออกข้อบังคับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ที่ Kinawong (2000) ระบุ การบริหารบุคลากรในองค์กรจะต้องเป็นไปด้วยความชัดเจน ตามเป้าหมาย อำนาจหน้าที่ที่ได้ตั้งเป้าไว้ และนอกจากนั้นจะต้องตรวจสอบความโปร่งใสได้

หลักคุณธรรม จากผลการวิจัยด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้นำในท้องถิ่นอำเภอบ้านนาเดิมมีการปฏิบัติงานที่เป็นตัวอย่างที่ดีและยึดหลักศีลธรรมและจริยธรรมอย่างดี แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ดีของผู้นำในสายตาของประชาชน การที่ผู้นำสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน ทำให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ ประเด็นรองลงมาคือการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันขณะทำงาน คะแนนในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในทีมงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและความร่วมมือภายในองค์กร การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีในทีมงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ Royal Decree on the Criteria and Methods for Good Governance of the Country and Society B.E. 2546 (2003) กล่าวถึงการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมว่าเป็นการยึดมั่นในความถูกต้องงาม ส่งเสริม สนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบ วินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ประชาชนแต่ละคนทำหน้าที่อย่างถูกต้อง เลือกทำงานที่สุจริต และเป็นประโยชน์

ต่อสังคมส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและเป็นพลเมือง และยังสอดคล้องกับ Phra Dhammapitok (P.A. Payutto) (1999) ได้ให้ทัศนะคุณธรรม คือคุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตใจ ให้ดีเป็นจิตใจที่สูงประณีต และประเสริฐ เช่น ความรัก ความเมตตา ความส่งสารอยากให้อื่นพ้นทุกข์ ความยินดี การวางตัวเป็นกลาง ความมีน้ำใจ ความเสียสละ ความกตัญญูทดแทน ความละเอียด และกลัวบาป ความเคารพนบนอบ และความสุภาพอ่อนโยน สาเหตุที่ทำให้คะแนนในข้อนี้ต่ำกว่าอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น

การขาดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณ: การที่ไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจนและโปร่งใสในการจัดสรรงบประมาณ อาจทำให้เกิดความไม่พอใจและความไม่เชื่อมั่นจากประชาชน

การขาดการเปิดเผยข้อมูล: การไม่เปิดเผยเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบ อาจทำให้เกิดความไม่โปร่งใสและความเข้าใจผิด

การสื่อสารที่ไม่ทั่วถึง: การสื่อสารที่ไม่ทั่วถึงหรือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ อาจทำให้ประชาชนและบุคลากรไม่เข้าใจถึงกระบวนการและเหตุผลในการจัดสรรงบประมาณ

อีกประเด็นที่ควรปรับปรุงคือ การรณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรม คะแนนในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าผู้นำยังต้องพัฒนาในการส่งเสริมคุณธรรมในที่ทำงาน การที่ประชาชนให้ค่าประเด็นนี้ต่ำกว่าข้ออื่นอาจสะท้อนถึง

การขาดการอบรมและการสนับสนุน: การที่ผู้นำยังไม่สามารถสร้างการอบรมและการสนับสนุนที่เพียงพอในการปลูกฝังคุณธรรมให้กับบุคลากร

การขาดแรงจูงใจและการติดตามผล: การไม่มีแรงจูงใจที่ชัดเจนและการติดตามผล การปฏิบัติงานที่ยึดหลักคุณธรรม อาจทำให้บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม

หลักความคุ้มค่า จากผลการวิจัยโดยรวม พบว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิม ประเมินว่าผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการทำงาน ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้นำยังสามารถสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้นำแสดงความกระตือรือร้นและตั้งใจในการทำงานช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มขึ้น และการบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรมีทิศทางที่ชัดเจนและมีเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ ส่งผลให้การประเมินผล การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pratummee (2013) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอดงหลวง หนองหานตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้ร่วมกับคณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีการกำกับดูแล มีการสำรวจปัญหา และความต้องการของโรงเรียน และชุมชน เพื่อประกอบการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

เพื่อปรับปรุงประเด็นเหล่านี้ ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา ใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนและโปร่งใสในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาบุคลากร รวมถึงจัดการอบรมและกิจกรรมพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ผู้นำควรเสริมสร้างการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะของบุคลากร รวมถึงติดตามผลการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรเห็นความสำคัญและมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง องค์กรควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา โดยจัดการอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ๆ ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงในด้านเหล่านี้จะช่วยเพิ่มคะแนนในประเด็นที่ต้องพัฒนา และสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

หลักความโปร่งใส จากผลการวิจัยโดยรวม พบว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิมประเมินว่าผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีว่าประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นว่าผู้นำมีการทำงานตามหลักความโปร่งใส การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นที่ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอบ้านนาเดิมควรปรับปรุง ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงาน และการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของ Chaijaroenwattana and Lee (2001) ได้กล่าวว่า กลไกอำนาจในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินงานจะต้องมีลักษณะที่เปิดเผยและเป็นนโยบายที่ประชาชนสามารถรับทราบและเข้าใจได้ว่าเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรมปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะชน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเชื่อมั่นในความโปร่งใสของผู้นำที่เป็นบุคคล แต่ยังคงไม่เชื่อมั่นในระบบที่นำมาซึ่งการตรวจสอบความโปร่งใสเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น: กระบวนการตรวจสอบอาจยังไม่ชัดเจนหรือเข้าถึงได้ยากสำหรับประชาชนทั่วไป ข้อมูลอาจยังไม่ถูกเผยแพร่อย่างครบถ้วน หรือไม่อยู่ในรูปแบบที่ประชาชนเข้าใจได้ง่ายอาจขาดความโปร่งใสในการรายงานผลการดำเนินงาน โอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ ผู้นำยังไม่สามารถเชื่อมโยงและทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้ครบถ้วน ไม่มีช่องทางที่ชัดเจนในการรับฟังและตอบสนองต่อประชาชน

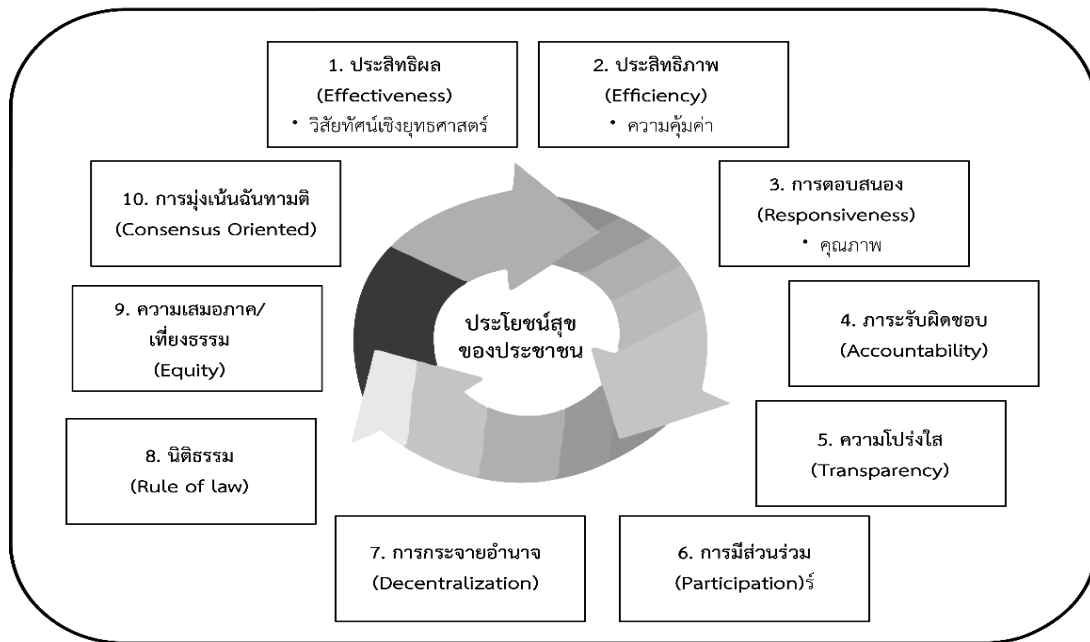
หลักการรับผิดชอบ จากผลการวิจัยโดยรวม พบว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิมประเมินว่าผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการทำงาน ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน รวมถึงสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุงคือการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งสามารถพัฒนาได้เพิ่มเติมเพื่อตอบสนองความต้องการและ

ความคาดหวังของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khammoon (2016) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เมื่อองค์กรมีข้อร้องเรียนหรือได้รับคำร้องทั่วไปจากประชาชน มีการ ดำเนินการ แก้ไขอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายงาน ระหว่างองค์กร และผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ตามตำแหน่งงาน รวมถึงมีการดำเนินงานตาม แผนงานของ องค์กร และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ผลการประเมินด้านการรับผิดชอบพบว่าประเด็นส่วนใหญ่ได้รับคะแนนในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังรู้สึกว่าการรับผิดชอบต่อ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุง คือการจัดบริการสาธารณะที่ทั่วถึง การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การเอาใจใส่ความ เดือดร้อน การมีความมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อการทำงาน และการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น การปรับปรุงในด้านเหล่านี้จะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชน

หลักการมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยโดยรวม พบว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านนาเดิม ประเมินว่าผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการทำงาน ซึ่งช่วย สร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน รวมถึงสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุงคือการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนา ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งสามารถพัฒนาได้เพิ่มเติมเพื่อตอบสนองความต้องการและ ความคาดหวังของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล ที่ Panjapornphon (1999) ได้กล่าวว่า การประสานงานให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายมีความ เข้าใจในงานเข้ามาร่วมทำงานกันอย่างพร้อมเพรียงกันข้อตกลงที่สำคัญยิ่งของการประสานงานคือ ความร่วมมือซึ่งเป็นเรื่องของ“จิตใจ” ผลการประเมินด้านการมีส่วนร่วมพบว่าประเด็นส่วนใหญ่ได้รับ คะแนนในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุง คือการเปิด โอกาสให้ประชาชนเสนอแนะและการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน การติดตามและประเมินผล และการช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข การปรับปรุงในด้านเหล่านี้จะช่วย เพิ่มความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชน

เพื่อปรับปรุงประเด็นเหล่านี้ ควรมีการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมที่ชัดเจนและโปร่งใส ใช้ เกณฑ์ที่ชัดเจนในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะและรับฟังความคิดเห็น จัดการอบรมและ กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน รวมถึงการติดตามผลและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง การ สร้างช่องทางสื่อสารที่หลากหลายและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบจะช่วยให้การมีส่วนร่วม ของประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 การขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล
กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของผู้นำองค์กรท้องถิ่น ภายใต้หลักธรรมาภิบาล สามารถสรุปได้ดังนี้ ประสิทธิภาพ การปฏิบัติราชการต้องมีความมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวัง ของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐาน ประสิทธิภาพ คือในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและ ไม่มีความจำเป็นการตอบสนอง การปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้ อย่างมีคุณภาพ สามารถ ดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความ คาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบ คือความสนใจ ตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จ ตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งในด้านที่เป็น ผลดีและผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ความโปร่งใส คือการกระทำการใด ๆ ของภาครัฐทั้งในระดับบุคคล และองค์กรที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ คาดเดาได้ และเข้าใจได้ ครอบคลุม

ถึงทุกการกระทำที่เป็นผล จากการตัดสินใจของผู้บริหาร การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจ การกระจายอำนาจ คือการแบ่งอำนาจของรัฐบาลกลางไปยังองค์กรในระดับรองที่ออกไปทำงานในพื้นที่นอกศูนย์กลางหรือท้องถิ่น โดยที่องค์กรภายใต้หลักการแบ่งอำนาจนี้จะมีอิสระตามสมควรในการตัดสินใจต่างๆ ภายในพื้นที่ที่ตนดูแล นิติธรรม คือความเป็นธรรมมีอยู่ในกฎหมาย หรือกฎหมายให้ความเป็นธรรมได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ “คุณธรรมทางกฎหมาย” นั่นเอง โดยที่ความเป็นธรรมเป็นสิ่งที่ทุกสังคมถวิลหา เพราะที่ได้มีความเป็นธรรม ที่นั้นย่อมนำมาซึ่งความสันติสุข หลักความเสมอภาค ถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้รัฐในฐานะที่เป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจปกครองเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย และการมุ่งเน้นชนชาติ คือการมองหาวิธีแก้ปัญหาที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของทุกคน นั้นไม่ได้หมายความว่าทุกคนต้องเห็นด้วยกับวิธีแก้ปัญหาที่ตนชื่นชอบตลอดเวลา แต่ก็ไม่ควรต้องประนีประนอมมากเกินไป

สรุป

การปกครองประเทศโดยกฎหมายที่ยึดมั่นในความถูกต้องและชอบธรรม โดยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเป็นธรรม เสมอภาค และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมไม่ถือเป็นกฎหมาย การปกครองต้องเน้นหลักเหตุผลและความยุติธรรม กำหนดกรอบการทำงานให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดคุณธรรมที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ช่วยให้การงานประสบความสำเร็จ การปฏิบัติงานต้องยึดมั่นในความถูกต้องและมีระเบียบวินัย ความมีระเบียบวินัยและความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เข้าใจง่าย และตรวจสอบความถูกต้องได้ทุกขั้นตอน ภาระรับผิดชอบ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความรับผิดชอบเป็นหลักธรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ การขาดความรับผิดชอบจะทำให้องค์กรไม่ประสบความสำเร็จ การมีความรับผิดชอบต่างกันในแต่ละตำแหน่งและหน้าที่มีความสำคัญต่อตนเองและสังคม การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการให้ประชาชนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ซึ่งทำให้การดำเนินงานเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความคุ้มค่า การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยภาครัฐต้องบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั่วบุคคลากร

วัสดุ และงบประมาณ ให้คุ้มค่าที่สุด การบริหารงานต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการพัฒนาศักยภาพข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และมีการกระจายงาน หรือสอนงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้สามารถทำงานแทนกันได้ ตลอดจนควรมีการกระจายภาระงานอย่างเป็นธรรม
2. ควรมีการส่งเสริม อบรม หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีความรู้ที่หลากหลายเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการวางแผนจัดการงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อการตั้งงบประมาณที่ไม่คาดเคลื่อนและสามารถนำงบประมาณที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาได้อย่างตรงจุดครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินโครงการ และมีการเผยแพร่ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอย่างครบถ้วน เพื่อสร้างความเข้าใจให้เกิดความร่วมมือ และการยอมรับ ถึงแม้ว่าในการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้น จำเป็นต้องมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก แต่การเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ก็มีส่วนช่วยในการป้องกันการทุจริตได้เป็นอย่างดี
5. ควรมีการสนับสนุนให้มีพื้นที่สาธารณะทางสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ระดมความคิดเห็นปรึกษาหารือ และร่วมติดตามตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่น ผ่านกระบวนการจัดทำคู่มือเพื่อชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา คู่มือ และช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และร่วมติดตามตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์
6. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการให้บริการประชาชน พัฒนาระบบเอกสารจัดระบบสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สะดวกต่อการใช้งานและเพื่อรองรับการตรวจสอบของประชาชน อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานและดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างหรือความสอดคล้องกันในระดับของนโยบายและการบริหาร
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นและประชาชนผู้มาใช้บริการ เพื่อการตัดสินใจถึงระดับของความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาคประชาชนกับองค์กรปกครองท้องถิ่น
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระหว่างผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งกับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์กรปกครองท้องถิ่น

References

- Babbie, E. R. (2007). *The practice of social research* (11th ed.). Thomson Wadsworth.
- Chaijaroenwattana, B., & Lee, B. (2001). *Research report on indicators of good governance*. King Prajadhipok's Institute.
- Creswell, J. W. (2015). *A concise introduction to mixed methods research*. Sage.
- Chanthasan, S. (2012). *Public governance: implications from worldwide governance indicators*. *Rom Phruek Journal, Krirk University*, 30(1), 49–64.
- Daowaset, P. (2017). *Public participation to strengthen good governance of local administrative organizations*. *Graduate Journal*, 14(66), 215–224.
- Department of Local Administration. (2013). *Guidelines for good governance criteria for local administrative organizations*. Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.
- Department of Local Administration. (2023). *Guidelines for good governance of local administrative organizations*. <https://shorturl.asia/Rx4tX>.
- Jitnupong, W. (2020). *Leadership of local government executives in the VUCA world era*. *Ramkhamhaeng Journal of Public Administration*, 3(3), 220–237.
- Khammoon, T. (2016). *Good governance management of Chang Phueak subdistrict municipality, Chiang Mai province*[Master's thesis, Maejo University].
- Kinawong, N. (2000). *Principles of educational administration* (2nd ed.). Faculty of Education, Naresuan University.
- Lertpaitoon, S. (2007). *Local government law*. Atthamon Printing.

- Maschamadol, P. (2023). *Good governance in public administration according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2017*. <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=>
- Meerot, M., & Suwanlaong, S. (2016). The application model of good governance in the administration of provincial administrative organizations: A case study of Prachinburi Province. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 105–120.
- Panjabornphon, P. (1999). *Organization and management*. Nakhon Pathom Rajabhat Institute.
- Phra Dhammapitok (P.A. Payutto). (1999). *Towards Buddhist studies* (2nd ed.). Ministry of Education.
- Pratummee, S. (2013). *The use of good governance principles by administrators of network educational institutions to develop the quality of education in Khlong Hat District according to the opinions of teachers under the Office of the Primary Educational Service Area, Sa Kaeo Area 1* [Master's thesis, Burapha University].
- Royal Decree on the Criteria and Methods for Good Governance of the Country and Society B.E. 2546 (2003, October 9). *Government Gazette*. Volume 120, Part 100.
- Serirat, S., Hirankiti, S., & Wanichyaphon, S. (2002). *Organization theory*. Diamond in Business World.
- Suwannikom, S., Panyawuttitrakul, P., & Bunsiri, K. (2024). local leaders with political vision communication. *Journal of Management Science Sakonnakhon Rajabhat University*, 4(2), 483–494.
- Tanasinlapapichit, S., & Mamuang, P. (2023). Development of new political concepts of local leaders in Chaiyaphum Province. *MCU Buriram Academic Journal*, 8(1), 271–283.
- Tuminmon, P., Chulajakrawattana, C., & Jaiphakdee, S. (2013). Guidelines for strengthening local administrative organizations by creating networks of local administrative organization leaders in Chiang Mai Province. *Phikanesuan Journal*, 9(2), 121–140.
- Wihoknoi, N. (2016). Good Governance of Thawi Watthana District Office. *Journal of Administration and Management Innovation*, 29–35.